

03442 640 670

Rydym yn croesawu galwadau yn Gymraeg

Llŷr Gruffydd AS
Cadeirydd
Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith y Senedd
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

Drwy e-bost yn unig: Llyr.Gruffydd@senedd.wales
Copi: SeneddClimate@senedd.wales

23 Ebrill 2025

Annwyl Llŷr,

Craffu ar Fil Gwasanaethau Bysiau (Cymru): pryderon ynghylch y cyfnod ymgynghori

Rwy'n ysgrifennu atoch i fynegi pryderon am y cyfnod ymgynghori byr ar gyfer y Bil Gwasanaethau Bysiau (Cymru) hir-ddisgwyliedig.

Mae'r dyddiad cau ar 13 Mai 2025 ond yn caniatáu cyfanswm o chwe wythnos ar gyfer cyflwyno tystiolaeth ysgrifenedig, ac mae'n cynnwys tair gŵyl banc. Mae hon yn amserlen gyfyng iawn ar gyfer darn pwysig o ddeddfwriaeth. Nid yw'n rhoi digon o amser i grwpiau, gan gynnwys grwpiau pobl hŷn, a allai ddymuno ymateb, i gyfarfod a llunio ymatebion, yn enwedig pan fo'r Memorandwm Esboniadol â dros 200 o dudalennau.

Nid yw dyddiad cau presennol yr ymgynghoriad, sef 13 Mai 2025, yn rhoi llawer o amser i randdeiliaid roi'r sylw sydd ei angen ar y Bil. Mae pobl hŷn yn aml yn codi materion â mi sy'n ymwneud â thrafnidiaeth, yn enwedig bysiau, ac rwy'n awyddus iawn i sicrhau bod digon o amser ar gyfer ymgynghoriad ystyrlon ar y Bil a bod llais pobl hŷn yn cael ei glywed.

Rwyf wedi derbyn gwahoddiad gan y Pwyllgor i ddarparu tystiolaeth lafar ar 22 Mai ond, yn y lle cyntaf, gofynnwyd i mi ddarparu tystiolaeth ysgrifenedig erbyn dydd Mercher 30 Ebrill. Byddai hwn wedi bod yn derfyn amser byrrach fyth, sy'n cynnwys gwyliau banc y Pasg, yn enwedig gan y byddai angen i'm swyddfa ganiatáu amser cyfieithu er mwyn gallu darparu tystiolaeth yn Gymraeg ac yn Saesneg. Mae'n bosibl y bydd gwyliau banc a gwyliau blyneddol staff, sydd hefyd yn berthnasol i fy nhîm fy hun, yn effeithio ar wasanaethau cyfieithu. Nid yw'n afresymol i staff mewn llawer o sectorau fod wedi trefnu gwyliau blyneddol yn ystod yr adeg hon o'r flwyddyn.

Rwy'n falch bod fy swyddfa bellach wedi cytuno gyda'r Pwyllgor ar estyniad, ac y byddwn yn darparu tystiolaeth erbyn dyddiad cau cyffredinol yr ymgynghoriad, sef 13 Mai 2025.

Rwy'n gwerthfawrogi nad y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith oedd yn gyfrifol am bennu'r amserlen a bod Pwyllgor Busnes y Senedd wedi rhoi 11 wythnos i'r Pwyllgor ystyried ac adrodd ar y Bil Gwasanaethau Bysiau (Cymru), sy'n unol â'u harfer safonol. Rwy'n deall bod amserlen gywasgedig o'r fath wedi arwain at gyfnod ymgynghori byr i adlewyrchu safbwyntiau'r ymatebwyr yn ystod sesiynau tystiolaeth lafar gyda rhanddeiliaid ac Ysgrifennydd y Cabinet dros Drafnidiaeth a Gogledd Cymru.

Yn fy marn i, fodd bynnag, nid yw 11 wythnos yn ddigon i ymgymryd â'r broses graffu, yn enwedig ar ddarn mor bwysig o ddeddfwriaeth ddrafft â Bil Gwasanaethau Bysiau (Cymru). Nid yw'r amserlen yn caniatáu ar gyfer ymgynghori ystyrion â rhanddeiliaid, gan gynnwys aelodau o'r cyhoedd ac yn enwedig pobl hŷn, ac ar gyfer cyflwyno ymatebion i'r Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith eu hystyried.

Rwy'n ymwybodol o adolygiad presennol y Pwyllgor Busnes o broses graffu'r Mesur. Dylai'r adolygiad hwn ystyried yr amser sydd ei angen i gefnogi a galluogi ymgynghori dilys ac ystyrion, yn ogystal ag ymgysylltu â grwpiau sydd â diddordeb mewn cynigion deddfwriaethol. Dylai amserlenni yn y dyfodol hefyd ystyried gwyliau banc a ffactorau eraill a allai effeithio ar allu pobl i ymateb. O ganlyniad, dylid gwneud newidiadau i ganiatáu mwy o amser ar gyfer ymgynghori ar yr amserlen ar gyfer craffu ar y ddeddfwriaeth.

Mae pobl hŷn yn aml yn dweud wrthyf eu bod eisiau llais yn o broses o wneud penderfyniadau, ond bod allgáu digidol yn aml yn rhwystr i hyn, ac mae'n bwysig cydnabod nad yw dros 100,000 o bobl 75 oed a hŷn yng Nghymru yn defnyddio'r rhyngwrdd.

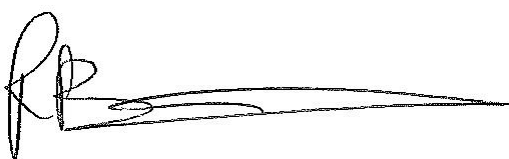
Felly, roeddwn yn falch bod y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith yn gwneud newidiadau i dudalen we'r ymgynghoriad i hyrwyddo'n gliriach y ffyrdd eraill y gall pobl ddweud eu dweud am y Bil Gwasanaethau Bysiau (Cymru) yn hytrach na llenwi'r ffurflen ar-lein.

Dylai adolygiad y Pwyllgor Busnes o'r broses graffu hefyd arwain at weithredu i sicrhau bod yr holl drefniadau craffu yn y dyfodol yn cael eu gwella i sicrhau nad yw allgáu digidol yn cael ei ymgorffori'n anfwriadol. Mae'n hanfodol bod dinasyddion nad ydynt yn defnyddio'r rhyngwrdd, neu nad ydynt yn hyderus wrth ddefnyddio'r rhyngwrdd, yn gallu cymryd rhan mewn ymgynghoriadau a dylai opsiynau nad ydynt yn ddigidol fod o'r un ansawdd.

Byddwn yn ddiolchgar iawn pe bai'r Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith yn ystyried fy sylwadau wrth iddynt baratoi i ymateb i adolygiad y Pwyllgor Busnes.

Rwy'n edrych ymlaen at gwrdd â'r Pwyllgor fis nesaf a sicrhau bod safbwyntiau a phrofiadau pobl hŷn ar y Bil Gwasanaethau Bysiau (Cymru) yn cael eu clywed a'u hadlewyrchu yn y darn pwysig hwn o ddeddfwriaeth.

Yn gywir,

Rhian Bowen-Davies
Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru